

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu Výtvarná výchova

Předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 1.–5. ročníku:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 1 hodinu týdně
3. ročník – 1 hodinu týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá většinou ve třídách, je možné zařadit také práci v přírodě nebo návštěvu výstavy výtvarných prací.

V základním vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tvůrčími činnostmi (*rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků*) je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své prožitky a pocity. Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových možností pro uplatnění vlastní tvorby i děl výtvarného umění.

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje žáky s různými výtvarnými technikami
- vede žáka k chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování vlastních prožitků a postojů

Předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání okolního světa a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu obraznému vyjádření
- žáci se učí využívat poznatky v dalších činnostech
- žáci se učí zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problému

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- učitel vede žáky k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož obrazného vyjádření a žáci se učí zaujímat k nim svůj postoj
- žáci se učí samostatně kombinovat obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o termíny z výtvarné oblasti
- žáci se zapojují do diskuse nad výtvarnou prací, respektují názory jiných

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k práci ve skupině, učitel vede žáky k pomoci
- žáci se učí respektovat různorodost obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- žáci se učí chápat estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- žáci se učí používat samostatně různé výtvarné techniky
- žáci se učí dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v praxi

Kompetence digitální

- žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali digitální technologie při přípravě na vyučování a vyhledávali pracovní postupy na běžně používaných digitálních zařízeních
- žáci jsou vedeni k práci podle video-návodu
- žáci využívají digitální zařízení, aplikace k zefektivnění a zkvalitnění práce

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpoznává tvary, barvy a objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti Vizuálně obrazné vyjádření Malba Kresba Práce s přírodninami	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, rozvoj kreativity, podporování dovedností a přínos vědomostí, které se týkají duševní hygieny VMEGS – rozvíjí vztah ke kultuře ENV – vnímání estetických hodnot k prostředí, vztah člověka k prostředí MEDV – svobodné vyjádření vlastních postojů, spolupráce mezi jednotlivci Vybraná průřezová témata prolínají celým vzdělávacím oborem	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uplatňování subjektivity Typy vizuálně obrazných vyjádření Malba Koláž Kresba		
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Uplatňování subjektivity Seznámení s různými druhy materiálů Výtvarné hry a experimenty Grafický záznam pohybu		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Ověřování komunikačních účinků Osobní postoj v komunikaci Další výtvarné techniky motivované fantazií Ilustrace	Čj – ilustrace textu	
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Výstava – hodnocení a porovnávání vystavených prací		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpoznává tvary, barvy a objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti Linie, tvar, světlo, barva Malba Kresba Práce s přírodninami, modelování	OSV – využití vlastní tvořivosti, nápadů, originality; rozvoj základních dovedností pro práci v kolektivu MKV – seznamování s rozmanitostí různých kultur; uvědomování si vlastní identity ENV – příroda, sociální prostředí jako zdroj inspirace pro utváření uměleckých hodnot; zamyšlení nad vztahem přírody a člověka PRV – poznávání přírodnin	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uplatňování subjektivity Vizuálně obrazná vyjádření na základě osobních zkušeností, emocí, fantazie Kresba – vlastnosti linie Plošné a prostorové vyjádření		
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Uplatňování subjektivity Seznámení s různými druhy materiálů – jejich zrakové a hmatové vnímání Výtvarné hry a experimenty Koláž, frotáž		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Ověřování komunikačních účinků Další výtvarné techniky motivované fantazií Svět dětí a dospělých	Čj – ilustrace příběhů	
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků Komunikace se spolužáky o obsahu vlastní tvorby Porovnávání vizuálně obrazných vyjádření Ilustrace knih Výtvarná soutěž	Čj – literární výchova Čj – vyjádření pocitů	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpoznává tvary, barvy a objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti Vizuálně obrazná vyjádření Linie, tvary, světlo, barva, textury Malba Práce s různými výtvarnými materiály	Pč – práce s papírem	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uplatňování subjektivity Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad Výtvarné vyjádření objektů, pohybu těla Kresba Volná malba Koláž		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Uplatňování subjektivity Seznámení s různými druhy materiálů – jejich zrakové a hmatové vnímání Výtvarné hry a experimenty Koláž, frotáž, modelování	Pč – linie v plastických materiálech	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Ověřování komunikačních účinků Utváření osobního postoje v komunikaci Výtvarné techniky motivované fantazií – koláž, frotáž Vyhledává pracovní postup na internetu		
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků Ilustrace textu Vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních Výtvarná soutěž, výstava	Čj – literární výchova	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Rozvíjení smyslové citlivosti Tvorba na základě smyslových vjemů Malba	ENV – ekosystémy – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV – kulturní difference – lidské vztahy (empatie) – etnický původ MEDV – stavba mediálních sdělení	Náročnost práce bude postupně zvyšována podle věku žáků
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Uplatňování subjektivity Tvorba na základě smyslových vjemů Malba	Př - člověk	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Uplatňování subjektivity Grafické techniky Spojení obrazu a slova z mého života Vyhledává pracovní postup na internetu		
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Uplatňování subjektivity Tvorba na základě smyslových vjemů	Hv – hudební nástroje; vyjádření pocitů z hudebního díla	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu v realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Uplatňování subjektivity Další techniky Volný výtvarný projev Řeší úkoly dekorativního charakteru		
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Uplatňování subjektivity Řeší úkoly dekorativního charakteru Koláž, písmo Seznámení s uměleckými díly	VI – stavební slohy Čj – hra s písmem	
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků Tematická tvorba Prezentace vlastní výtvarné tvorby, hodnocení Výstavy, soutěže		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Rozvíjení smyslové citlivosti Malba Šerosvit – základy kompozice	ENV – ekosystémy – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV – kulturní difference – lidské vztahy (empatie) – etnický původ MEDV – stavba mediálních sdělení	Náročnost práce bude postupně zvyšována podle věku žáků
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Rozvíjení smyslové citlivosti Výtvarné vyjádření prožitků z jiné umělecké oblasti Grafické techniky – kombinovaná technika Komixový příběh		
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Uplatňování subjektivity Vizuální představy při sluchových podnětech Zpracování hudebních motivů na základě doporučeného poslechu	Hv –poslech	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu v realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Uplatňování subjektivity Výtvarné umění – úprava fotografie, obrázků Vyhledává pracovní postup na internetu Koláž, frotáž, muchláž		
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Uplatňování subjektivity Seznámení s uměleckým dílem (výstavy, exkurze) Výtvarné umění – malířství, sochařství, architektura, lidové umění	VI – stavební slohy	
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Ověřování komunikačních účinků Tematická tvorba Piktogramy Prezentace vlastní výtvarné tvorby, hodnocení Výstavy, soutěže		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák:

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla